

Bygggearbejdet med datafordeleren er i fuldt sving

Geodatastyrelsen og leverandøren KMD er i gang med at etablere datafordeleren, som ved udgangen af 2016 skal stille alle grunddata til rådighed ét sted og derved give nye muligheder for anvendelsen af data i den offentlige sektor og i private virksomheder.

Louise Albæk Jensen, Tina Svan Colding og Mads Bjørn-Møldrup, Geodatastyrelsen

Etableringen af datafordeleren er et led i Grunddata-programmet, som er et samarbejde mellem Regeringen, Kommunernes Landsforening og Danske Regioner. Det er et initiativ, som bl.a. har til formål at sænke driftsomkostninger for udstilling af grunddata og sikre sikker og stabil distribution.

Digitaliseringsstyrelsen overdrog i sommeren 2014 ansvaret for datafordeleren til Geodatastyrelsen, som nu har det fulde ansvar for implementering af løsningen samt opbygning af driftsorganisation, den såkaldte datafordeler-operator. Om dette ansvar siger direktør i Geodatastyrelsen, Kristian Møller:

"Vi er glade for, at Geodatastyrelsen er blevet betroet så central en opgave, hvad angår digitalisering og effektivisering af den offentlige sektor. Vi er vant til at arbejde med distribution af data, it-arkitektur, grunddata og samarbejde med den offentlige og private sektor. Disse erfaringer betyder, at vi er godt klædt på til at implementere datafordeleren."

Hvad kan datafordeleren?

Når datafordeleren er i fuld drift, giver den offentlige og private brugere adgang til grunddata via online-opslag, hændelser/abonnement og fil-distribution og kan således erstatte de forskellige distributionsløsninger, der i dag udstiller grunddata. En central drift af et samlet system

DELPROGRAM 7:

Fælles distributionsløsning til grunddata – datafordeleren

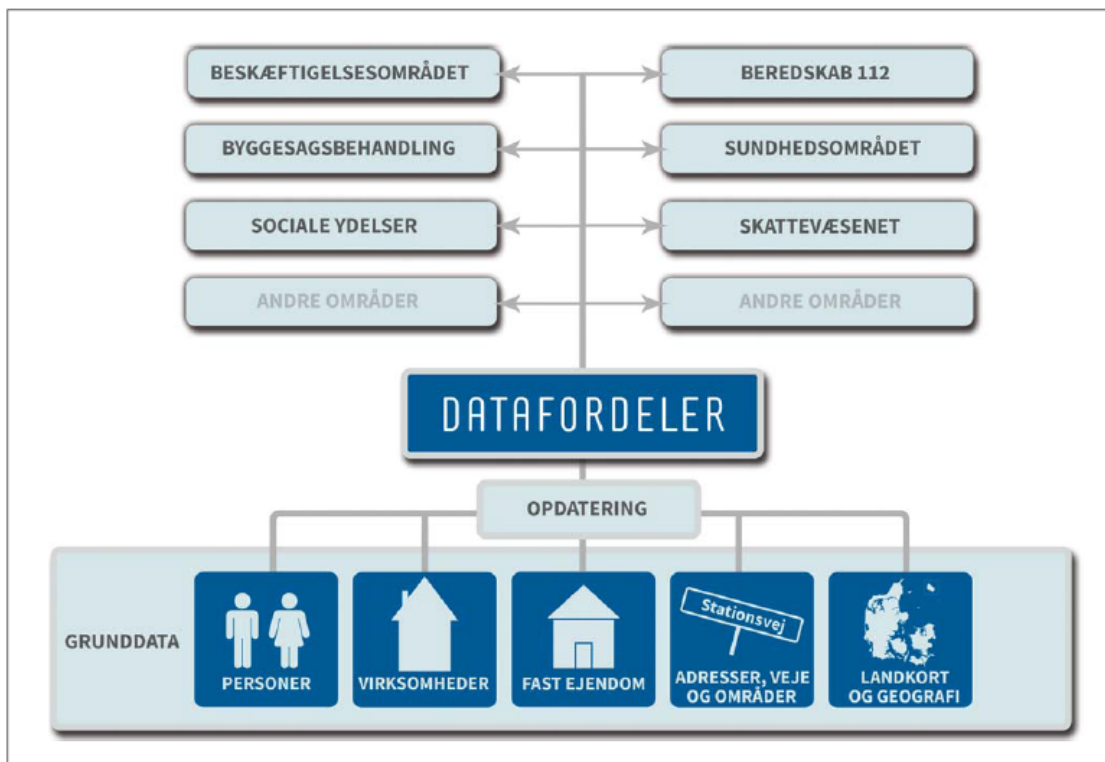
7

En datafordeler, som kommer til at fungere som distributionskanal for alle de grunddata, der er omfattet af programmet, udvikles og etableres. Ansvaret for datakvalitet og vedligeholdelse ligger fortsat hos de enkelte registerførere/-operatører.

fremfor mange separate medførere, at der kan spares penge i den offentlige sektor.

Datafordeleren leverer høje oppejdetider (99,9%), og via datafordeleren hentes alle offentlige grunddata samme sted. Grunddata modelleres ud fra samme modelprincipper, med ensartede tekniske snitflader, fælles standardiserede metadata og fælles indgang til 24/7-support. På den måde vil det blive enklere for brugere at sammenstille grunddata på tværs af de enkelte registre/datasæt.

Datafordeleren er skalerbar, så det i fremtiden bliver muligt at distribuere andre relevante data end grunddata, hvis der bliver behov for det. Ligeledes vil det blive muligt at opsætte sammensatte tjenester, der trækker data fra flere forskellige registre. Et eksempel på en sammensat tjeneste kunne være, at brugeren via en adresse søger informationer om ejerskab af ejendomme, der →

Figur. Data og anvendelse

ejer af virksomheder. Her kombineres informationer fra DAR, Matriklen, CVR og Ejerfortegnelsen.

"Geoforum ser datafordeleren som en grundlæggende komponent i et data-drevet samfund og dermed også som noget, der angiveligt kan bidrage til den vækstdagsorden, som politikerne har sat med Grunddataprogrammet. Derfor er det også vigtigt, at politikerne fortsat har blik for at støtte og justere strategierne bag denne vækstdagsorden, så resultaterne og intentionerne indfries bedst muligt," siger Mikkel Wendelboe Toft, Præsident i Geoforum.

Data kommer på trinvis

Allerede i efteråret 2015 bliver de første grunddata tilgængelige på datafordeleren i form af en såkaldt referenceimplementering, som har til formål at vise datafordelerens muligheder.

Herefter vil øvrige grunddata blive tilgængelige frem mod udgangen af 2016, hvor datafordeleren distribuerer alle grunddata.

Overordnet kan man tale om, at der bliver adgang til data i en proces med tre trin:

• Referenceimplementering

Fra efteråret 2015 bliver udvalgte geodata (Skærmkort, Danmarks højdemodel og DAGI) tilgængelige på datafordeleren i en såkaldt referenceimplementering. Referenceimplementeringen har – som en slags proof of concept – til formål at demonstrere datafordelerens funktionalitet med et begrænset udvalg af data og tjenester.

• GD1 og GD2

I løbet af 2016 bliver Grunddataprogrammets GD1 og GD2 (ejendomsdata og adressedata) tilgængelige på datafordeleren.

• Alle resterende grunddata

Datafordeleren giver adgang til alle resterende grunddata ved udgangen af 2016, herunder CPR- og CVR-registret.

Dataleverandøren er den registermyndighed, der leverer data til udstilling på datafordeleren. Dataleverandøren har det forretningsmæssige ansvar for indholdet af data på datafordeleren.

Leverandøren er KMD, som er ansvarlige for udvikling, drift og support af datafordeleren.

Operatøren er den enhed i Geodatastyrelsen, som varetager den daglige kontakt med KMD. Alle bestillinger af ændret eller ny funktionalitet, som skal implementeres skal gå igennem operatøren.

Etableringen af datafordeleren er et stort og teknisk komplekst projekt, og vi har i øjeblikket rygende travlt med projektstyring og planlægning af referenceimplementeringens igangsættelse. Vi er samtidig meget optaget af at opbygge driftsorganisation, udvikle hjemmeside og med at sætte rammerne for dataleverancer og samarbejde med de registermyndigheder, der skal levere data til datafordeleren.

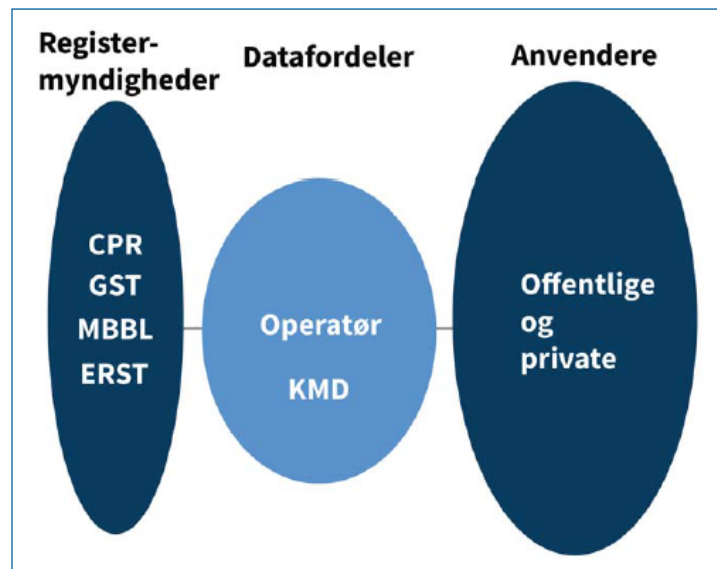
Datafordeleroperatøren og registermyndighederne

Operatøren bliver ansvarlig for driften af datafordeleren, og arbejdet med at sætte rammerne for driftsorganisationen tager nu også fart. Vi afklarer roller, fastlægger processer og funktioner og planlægger forskellige former for samarbejde med udgangspunkt i ITIL-frameworket. I denne fase er KMD, som skal håndtere support og varetage teknisk drift, en central samarbejdspartner. Ligeledes inddrager vi registermyndighederne og høster erfaringer og aftaler samarbejdssnitflader mellem dataleverandører og operatør.

Det har høj prioritet få et velfungerende samarbejde mellem datafordeleroperatøren og de registermyndigheder, som bliver dataleverandører. For at opnå enighed om hvad der skal leveres, hvornår og hvordan laves der såkaldte dataleverancespecifikationer. Specifikationerne er tekniske skabeloner, der angiver snitflader for teknik og samarbejde uden at være juridiske forpligtende aftaler. Blandt andet afklarer aftalerne valg om leveringsmønstre (pull/push), angivelse af hvilke typer data der indgår i leverancen, hvilke mekanismer der ønskes anvendt til sikring af dataintegritet i overførslen, og om der ønskes at anvende både filleverancer og webservices til leverancer eller kun filleverancer.

Invitation til samarbejde

Vi er klar over, at det er forretningskritisk for brugere af offentlige grunddata, at datafordeleren leverer data hurtigt

Figur. Organisatoriske snitflader

og stabilt. Derfor er det i første omgang vores fornemste opgave at opbygge og drive en platform, der lever op til brugernes behov og hjælpe til, at alle, som bruger grunddata, kan tilrettelægge migrering fra de nuværende distributionsløsninger i god tid. Vi vil derfor gerne invitere brugerne til dialog om anvendelse af datafordeleren. I første omgang via de sociale medier, hvor vi sidder klar ved tasterne for at besvare spørgsmål og lytte til de ønsker og forslag, der måtte ligge anvenderne på sinde. Senere vil vi også tage initiativ til at etablere og facilitere brugerfora. Som operatør ønsker vi blandt andet at bygge bro mellem dygtige dataudviklere på tværs af det offentlige og private og skabe rammerne for, at databrugere

Grunddata er oplysninger om:

- Personer (CPR)
- Virksomheder (CVR)
- Adresser (DAR)
- Ejendomme (BBR, Matriklen)
- Geografi (geodata)

kan bruge den nye indsigt til at finde værdiskabende løsninger til gavn for os alle sammen.

Find os her og få løbende information på twitter.com/datafordeler, bliv medlem af gruppen Datafordeler på LinkedIn eller send en mail på info@datafordeler.dk

DATAFORDELER